

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De oratore

Cicero, Marcus Tullius

[Nürnberg], 26. März 1497

Marcus Tullius Cicero S. D. Gaio Trabatio

[urn:nbn:de:bsz:31-324199](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-324199)

psit cui se purgat veniā petit & vtiur ea traiectione verborum & nibilo tamē aptius explet: cōdudicq;
sententias. Apud alios autem & asiaticos maxime numero seruiētes inculcata reperias inania. q̄da
verba q̄si cōplemēta nūcerorū. Sūt etiā q̄ illo vitio qd̄ ab egesia maxime fluxit infrigēdis cōcidēdisq;
numcris in quoddā genus abiectū incidāt siculorū similitū. Tercū est in quo fuerūt fratres illi asia
ticorū retborū principes Hero. les & Menodes: minime mea sentēcia cōtēdi. Et si em̄ a forma veri
tatis & ab atticorum regula absunt: tamē hoc vitii cōpēsant: vel facultate vel copia sed apud eos vari
etas nō erat q̄ oia fere cōdudēbāt vno modo: q̄ vitia qui fugerit: vt neq; verbū ita traiciat. vt id de
industria factū intelligat. neq; inferciēs verba quasi rimas expleat: nec minutos numeros sequēs cō
cidat delūbetq; snias: nec sine illa cōmutatiōe in eodē semp̄ versē genere numerorū: oia fere vitia
vitauerit: nā de laudibus multa diximus quibus sunt alia perspicue vitia cōtraria. Quātū aut̄ sit apte
dicere experiri licet: si aut cōpositio oratoris bene structā collocatiōe dissoluat pmutatiōe verbo
rū: Corrupat em̄ tota res: vt & hęc nra in corneliana & deiceps oia neq; me diuitiā mouēt q̄ ois
Apbricanos & Laliōs multi venaliciū mercatorēsq; suparūt: Immuta paulū vt sic multi suparūt mer
catores venaliciū: p̄ erit tota res & q̄ sequunt neq; vestis aut celatū aurū & argētum quo nostros
veteres Marcellos: maximosq; multi enuchi e Syria aegiptoq; vicerūt. Adde terciū. Neq; vero orna
mēta ista villarū: q̄bus L. P. & L. Mumiiū q̄ reb; bis vrbē Italiāq; oēm re: referūt: ab aliquo video p̄
facile Delyaco. aut Siro potuisse supari. Fac ita potuisse supari ab aliquo Syro aut Deliaico. Vides ne
vt ordine verborū paulū cōmutato hisdē verbis stāte snia ad nibilū oia recidāt: q̄ sint ex aptis disso
luta: aut si alicuius in cōditi arripias dissipatā aliquā sniam. licet eāq; ordine verborū paulū cōmutato
in quadru redigās efficiat aptū illud qd̄ fuerit antea defluēs ac solutū. Age sūme d̄ Grac. bi apud cē
fores illud abesse nō potest: qn̄ eiusdē bois sit. p̄bos improbāre q̄ improbos p̄bet. Quāto aptius si
ita dixisset: quin eiusdē bois sit q̄ improbos p̄bet probos improbare: hoc modo dicere nemo vnq;
voluit: nemoq; potuit qn̄ dixerit. Qui aut̄ aliter dixerūt hoc asseq; nō potuerūt: ita facti sunt repente
Attici quasi vero Trallianus fuerit Demosthenes: cuius nō tā vibraret fulmina illa. nisi numeris cō
torta ferrent. Sed si quos magis delectāt soluta sequant̄ ea. Sane modo siq; Pbidix̄ dypeū dissolue
rit collocatiōnis vniuersam spem sustulerit. nō singulorū operū venustate: vt in Tucidide orbē mō
orationis desidero ornamēta cōparēt. Isti autē qui dissolūt orationē in qua necres nec verbū vllū
est nisi abiectū nō dypeū sed vt in puerbio est: & si humilius dictū est tamē simile est: scopas (vt ita di
cam) mibi vident̄ dissoluere. Atq; vt plane genus hoc qd̄ ego laudo contēpsisse videant̄ aut scribāt
aliquid vel Isocrateo modo: vel quo Aeschines aut Demosthenes vti: tū illos existimabo nō despe
ratione reformidauisse genus hoc. sed iudicio refugisse: aut reperiā ipsa eadem cōditiōe qui vt ve
lit vt aut dicat aut scribat: vtra voles lingua cō genere quo illi volunt Facilius est em̄ apta dissoluere
q̄ dissipata cōnectere. Res at̄ se sic habet: vt breuissime dicā qd̄ serio cōposite & apte. sine snis dicere
infantia est. sentēcio se aut̄ sine verborū & ordine & modo infantia. Sed eiusmodi tamē infantia: vt ea
qui vtant̄ non stulti homines haberi possint: etiā plerunq; prudentes quo qui esto nētēs vtatur.
Eloquens vero qui non approbationes solum: sed admiratiōes: clamores: plausus. s. moueri debet
meum de oratore Brute iudicium: quod aut sequere si pbaueris. aut tuo stabis si aliud quoddā est
tuū: in quo neq; pugnabo tecū: neq; hoc meum: de quo tātopere hoc libro a se ueraui vnq; affirma
bo eē verius q̄ tuū. Potest em̄ nō solum aliud mibi ac tibi: sed mibi ipsi aliud alias videri. Nec in hac
mō re quæ ad vulgi assensū spectet & ad aurium voluptatem: quæ duo sunt ad iudicandū nouissima
Sed ne in maximis quidē rebus quicq; adhuc inueni firmius quod tenere aut quo iudiciū dirigere
q̄ illud quodcunq; mibi similitum veri videretur: quum ipsum illud verū in oculo lateret. Tu aut̄
velim tibi ea quæ disputata sunt minus probabunt̄: vt aut maius opus institutū putes q̄ effici po
tuerit: aut dū tibi rogātī voluerim obsequi verecūdia negādī scribēdi me impaciēciam suscepisse.

De perfecto Oratore: qui Brucus nuncupatur finit.

MARCVS TVLLIVS CICERO. S. D. C. TREBATIO.

Ide quanti apud me sis: & si iure id quidē. Nō em̄ te amore vico: veruntū qd̄ p̄nti tibi p̄
prie subnegare nō tribuerē certe id absenti debere nō potui. Itaq; vt primū Velia nau
gare coepi: institui topica: Aristotelica cōscribere: ab ipsa vrbē cōmonitus amātissima tui.
Eum librū tibi misi Rbegio scriptū: q̄ planissime res illa scribi potuit. Sin tibi qd̄ vide
būf̄ obscuriora: cogitare debebis: nullā artē sine litteris: sine interprete: & sine aliqua ex
ercitatiōe percipi posse. Non lōge abieris. Num ius ciuile vestrum ex libris cognosci potest: Qui
quāq; plurimi sunt: doctore tamē desiderant aut quāq; si tu attēte leges sapius per te oia cōsequere
vt certe intelligas. Vt vero etiā tibi ipsi loci p̄posita quæstione occurrāt exercitatiōe cōsequere. In qua
qd̄ nos te cōtinebimus si & salui redierimus: & salua ista offēderim. Vale. V. Cal Sextili. Rbegio.

MARCI TVLLII CICERONIS Topicorū Liber ad Caium Trebatium.

ALORES nos res scribere i gressos. C. Trebati: & his libris quos breui tēpore satis multos
ædidimus digniores e cursu ipso reuocauit volūtas tua. Quū enim mecum in tusculano esses
& in biblioteca separatim vterq; nostrum ad suum studiū libellos quos vellet euolueret: in
disti in Aristotelis topica quædam quæ sunt ab illo pluribus libris explicata: qua in scriptiōe cō
motus continuo a me eorum librorum sententiam requisisti quam tibi quum exposuissem discipli
nā inueniēdorū argumētorum: vt sine vllō errore ad eam rationem via perueniremus ab Aristo